

комунікації», зокрема фрагменти, пов'язані з написанням ділових документів, у нашому випадку – біографії. Це стає можливим за рахунок вибору форми лекції-презентації та основного завдання, поставленого перед студентами, – написання сучасної біографії Т.Г.Шевченка, яка базується на фактах, свідченнях сучасників Кобзаря, його творах, листах та ін.

Підсумкова лекція, побудована на матеріалах життя й творчості Лесі Українки, Ліни Костенко, Анни Горенко (Ахматової) та інших великих жінок України, дозволяє проаналізувати не тільки неологізми, що народжуються на наших очах, а й включити в текст презентації всі шари лексики та можливі образні засоби, а також ознайомити студентів з найновішими фразеологізмами, паронімами тощо.

Такий підхід, на нашу думку, і результати, отримані під час проведення подібних лекцій, дадуть змогу збільшити обсяг матеріалу, презентованого в аудиторії, активізувати діяльність студентів, відчинити двері у реальне мовне життя та зробити заняття з української словесності не тільки необхідним, а й бажаним складником сучасної економічної освіти.

Краснопольська Н.Л.,
старший викладач кафедри
української мови і літератури

РЕФЕРУВННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ СТУДЕНТАМИ-ІНОЗЕМЦЯМИ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

В умовах величезного потоку інформації сучасне суспільство вимагає від фахівців різних галузей володіння не тільки глибокими професійними знаннями, а й ефективними методами оброблення нової інформації та засобами її передавання іншим людям. В основі сучасних методик навчання лежить розвиток максимальної самостійності студентів у навчальній і

науковій діяльності, уміння знаходити потрібну інформацію у фаховій літературі, засвоювати й активно використовувати її в навчальному процесі. Важливе місце в навчальній діяльності студентів ВНЗ посідає реферування наукових текстів.

Реферування – один із видів мовленнєвої діяльності. Його метою якого є засвоєння основної інформації вихідного тексту з наступним відтворення її в усній або писемній формі з певним рівнем скорочення (1/3 обсягу тексту). В основі реферування лежить репродуктивна діяльність, за допомогою якої здійснюється зв'язок між матеріалом, що реферується, і референтом, а також продуктивна діяльність, якщо розглядати реферат як комунікативно-пізнавальний акт у цілому.

Реферативне читання є невід'ємним складником реферування. Під час реферативного читання відбувається об'єднання цільових настанов ознайомлювального читання та читання з метою запам'ятовування тексту. Сформовані навички й уміння у цих видах читання, а також володіння певним мовним матеріалом у плані репродуктивного мовлення є основою для розвитку навичок і вмінь реферативного читання.

Метою реферативного читання є формування вмінь і навичок репродуктивної діяльності. Однак на початковому етапі формуються в основному навички і вміння докладного викладення інформації тексту, тоді як під час реферативного читання – навички і вміння передавати інформацію з певним ступенем скорочення. Діяльність зі скорочення інформації і передавання її в різних формах реферативного тексту змінює характер репродуктивної діяльності.

Під час читання текст є об'єктом діяльності студента, якому необхідно виконати дії, спрямовані на розпізнання засобів формування й формулювання думки автора. Після переходу студента до складання реферативного тексту останній є продуктом його мовленнєвої діяльності.

На наш погляд, наукового реферування необхідно починати навчати студентів-іноземців на поглибленому етапі навчання, коли в них уже сформовано підґрунтя сучасних професійних наукових знань, а зміст вузькоспеціальних текстів має для них значний інтерес.

Текстами для реферування можуть бути як науково-популярні статті за фахом студента, так і власне наукові, спеціальні тексти: статті, огляди, доповіді, представлені в наукових галузевих збірниках наукових праць тощо.

Робота з реферування, на наш погляд, містить чотири етапи: попереднє ознайомлення з текстом; ознайомлювальне читання тексту; читання тексту з метою вивчення; написання реферату.

Відповідно до кожного етапу роботи необхідно розробити завдання, спрямовані на формування певних навичок і вмінь писемного мовлення. До такої системи вправ необхідно включити завдання на засвоєння мовних засобів, які оформлюють різні частини тексту реферату (структурні композиційні засоби зв'язку, реферативні кліше), завдання на відпрацювання передавання інформативного змісту й аргументації, завдання на лексико-граматичне перефразування, трансформацію мовних структур. Студенти мають навчитися використовувати дескриптори, які ущільнюють зміст тексту реферату, стандартизовану і прийняту в певній галузі науки термінологію, правила оформлення покликань на наукову літературу в тексті реферату.

Кривич Н.Ф.
старший викладач кафедри української
мови і літератури

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ КОМПОНЕНТІВ ОСОБИСТОСТІ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Першою передумовою формування творчого мислення студентів є певна організація педагогічного процесу, яка б підвищувала рівень внутрішньої